

ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“

I. ОБЩА РАМКА НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ И НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ”

Чл.1. (1) Настоящият документ определя основните характеристики и принципи на инвестиционната политика при управлението на активите на Доброволен пенсионен фонд “ДаллБогг: Живот и Здраве” (наричан по-долу за краткост „Фонда“) управляван от “ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД (наричано по-долу за краткост „Дружеството“) в съответствие с приложимата законова уредба и в интерес на осигурените лица.

(2) Инвестиционната политика е разработена при отчитане на ограничителните условия за предотвратяване на конфликт на интереси при инвестиране на средствата на Фонда, в съответствие с Правилата за установяване и предотвратяването на конфликт на интереси в ПОД „ДаллБогг: Живот и здраве“ ЕАД и чл.3, т.3 от НАРЕДБА № 56 от 04.01.2018 г. за минималното съдържание на инвестиционните политики на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Чл.2 Средствата на Фонда се инвестират с грижата на добър търговец, в пълно съответствие със законовите изисквания и ограничения и при спазване принципите на качество, надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация в интерес на осигурените лица.

Ред и начин за вземане и одобрение на инвестиционните решения. Контрол върху изпълнението на инвестиционната политика

Чл.3. (1) Дружеството извършва инвестиционната си дейност от името и за сметка на Фонда чрез специализирани колективни органи, дирекции и ресорни длъжностни лица, в пълно съответствие с инвестиционната политика и в рамките на предоставените им правомощия, както следва:

1. **Съвет на директорите:**
  - приема и изменя инвестиционната политика;
  - контролира изпълнението на инвестиционната политика при управлението на активите на Фонда.
2. **Изпълнителни директори** на Дружеството - одобряват и контролират изпълнението на инвестиционните решения;
3. **Комитет по управление на инвестициите:**
  - изготвя мотивирано предложение до Съвета на директорите относно инвестиционната политика и нейното изменение;
  - разглежда, обсъжда и одобрява инвестиционните предложения от инвестиционните консултанти или на друг член на комитета;
  - координира и отговаря за цялостната работа по структурирането, управлението и поддържането на инвестиционния портфейл на Фонда, в съответствие с приложимото

законодателство, приетата инвестиционна политика и други вътрешни правила на Дружеството.

4. **Директор на Дирекция "Инвестиции"** - съблюдава и контролира прилагането на политиката при управлението на активите на Фонда.

5. **Инвестиционни консултанти** – изготвят мотивирани инвестиционни предложения.

6. **Комитет за управление на риска** - осъществява методическо ръководство върху дейностите по наблюдение, измерване и управление на рисковете на портфейлно ниво и контролира тези експозиции спрямо ограниченията по Кодекса за социално осигуряване (КСО) и лимитите, заложи в правилника за дейността на Фонда и инвестиционната политика.

7. **Звено „Управление на риска“** - осъществява дейността по измерване, наблюдение и управление на риска на инвестиционния портфейл на Фонда.

8. **Служба „Вътрешен контрол“** – осъществява оперативен превантивен и последващ контрол върху инвестиционната дейност като цяло.

Показатели за доходност и риск

Чл. 4. (1) Доходността на инвестиционния портфейл на Фонда се изчислява като разлика между стойността на един дял в началото и края на определен период, съотнесена спрямо стойността на един дял в началото на съответния период.

(2) Рискът при инвестиране на активите на Фонда се изчислява на дневна база, като основните показатели, които се изчисляват са стандартно отклонение и „коефициент на Шарп“.

(3) Резултатите от инвестиране на активите на Фонда се оценяват посредством съпоставяне с одобрен от Съвета на директорите Бенчмарк, а именно бенчмарка **VOLIDEX**¹.

(4) Показателите за доходност и риск по предходните ал. (2) и (3) на инвестиционния портфейл на Фонда се изчисляват всеки месец.

(5) Рисковете на инвестиционния портфейл са определени в Правила за управлението на рисковете, свързани с дейността на ПОД „ДаллБогт: Живот и Здраве“ ЕАД и управляваните от него фондове.

Правила за изпълнение на инвестиционните сделки, включително за ограничаване на прекомерния оборот на портфейлите.

Чл. 5. (1) Изпълнението на инвестиционните сделки се извършва съобразно Вътрешните правила и процедури на ПОД „ДаллБогт: Живот и Здраве“ ЕАД за вземане на инвестиционни решения и техническото им изпълнение, и при спазване на нормативната уредба.

(2) При сключване на сделки отговорите лица - служителите в Дирекция „Инвестиции“ (портфолио мениджърите и/или финансовите анализатори) са длъжни да полагат всички

---

¹ Стойността на VOLIDEX се публикува ежедневно на страницата на КФН.

необходими грижи, с оглед оптимизирането на количествата на закупените/продадените ценни книжа, с цел окрупняване на пакети и съответно намаляване на транзакционните разходи по сделките, които се заплащат към инвестиционните посредници. По този начин се ограничава прекомерния оборот на портфейла.

(3) Увеличен оборот се допуска в случаите на закриване на рискови позиции и/или реализирането на положителна доходност, чийто размер многократно надхвърля транзакционните разходи.

Процедура за следене и определяне на нуждите от текуща ликвидност на Фонда

Чл.6. Дружеството следи оперативна текущата ликвидност на Фонда посредством определяне на изходящите и входящи парични потоци по разплащателните сметки на Фонда и съставяне на най-малко петдневна прогноза за паричните наличности и видове валути.

Политиката, следвана от пенсионноосигурителното дружество при упражняването на правата на Фонда като собственик на ценните книжа

Чл.7. (1) Дружеството, в качеството си на дружество, управляващо активите на Доброволния пенсионен фонд, упражнява всички законови и договорни права, предоставени на Фонда, в качеството му на собственик на съответните ценни книжа, като по този начин защитава интересите на осигурените лица.

(2) Представители на Дружеството участват в общи събрания на акционерите и облигационерите като гласуват единствено и само в интерес на осигурените лица във Фонда.

Периодичност на оповестяване и начин на представяне на резултатите от инвестиционната дейност

Чл.8. (1) Дружеството ежедневно изчислява стойност на един дял, който се публикува на електронната страница на Дружеството и на страницата на КФН.

(2) Дружеството оповестява публично данни за доходността и риска, представящи инвестиционните резултати от управлението на Фонда, в съответствие с Наредба № 61 от 27 септември 2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

II. ДЕФИНИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Цели по отношение на доходността

Чл. 9. Основната цел при инвестиране на средствата на Фонда, както в средносрочен план (до 3 години) така и в по-дългосрочен план (над 5 години) е запазване и реалното нарастване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените във Фонда лица чрез поемането на умерено високо ниво на риск.

Цели по отношение на риска

Чл.10. (1) Дружеството следи за оптималното ниво на доходността спрямо риска чрез диверсификация на инвестиционния портфейл по групи активи и избор на

инвестиционни инструменти и емитенти за постигане на възможно най-добра очаквана възвращаемост при минимизиране на специфичния риск, характерен за книгата на даден емитент и при съответното секторно и регионално разпределение на пазарния риск.

(2) (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Предвид спецификата на Фонда, инвестиционният хоризонт на Доброволен пенсионен фонд ще е до седем години. Основната част от инвестициите в портфейла ще бъдат структурирани съобразно заложения инвестиционен хоризонт.

(3) За ликвидни нужди, Дружеството инвестира част от инвестиционния портфейл на Фонда във високо ликвидни финансови инструменти, необходими за покриване на краткосрочните задължения.

(4) Толерантността към риск на осигурените лица определя целево допустимото ниво на риск на Фонда – умерено висок.

(5) За намаляване на инвестиционните рискове при управление на активите на Фонда, Дружеството прилага нормативните възможности за използване на хеджиращи инструменти.

III. ОПИСАНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ

Обосновка на инвестиционната политика, в това число факторите и обстоятелствата, които я определят

Чл.11. При провеждането на инвестиционната си политика, Дружеството отчита:

1) спецификите и изискванията на нормативната уредба за осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване в Република България.

2) времевият хоризонт на задълженията към осигурените във Фонда лица, определен на база тяхната възрастова структура.

Целевото стратегическо разпределение на активите на Фонда, минимални и максимални граници, еталон (бенчмарк)

Чл. 12. (1) Съветът на директорите приема еталон (Бенчмарк) за инвестиционното представяне на портфейла на Фонда по предложение на Комитета по управление на инвестициите.

(2) Еталонът (Бенчмарк) ще се използва за съпоставяне и оценка на общите инвестиционни резултати от управлението на портфейла на Фонда.

(3) Резултатите от инвестиране на средствата на Фонда, трябва да се представят на Съвета на директорите от Директора на Дирекция „Инвестиции” на всеки шест месеца - за дванадесет и двадесет и четири месечен период или при поискване.

(4) При инвестиране на средствата на ДПФ "ДаллБогг: Живот и Здраве" ще се спазва следното стратегическо разпределение:

(4.1) Инвестиции в дългови финансови инструменти и депозити - минимум 40% от активите.

(4.2) Инвестиции в дялови финансови инструменти - минимум 5% от активите.

(4.3) Максимално допустимите стойности на инвестиции са посочени в Приложение № 2

Чл.13. Доходността на Фонда ще се съпоставя съответно към дохода постигнат от бенчмарка **VOLIDEX**².

Инвестиционни инструменти и количествени ограничения

Чл.14. (1) Дружеството инвестира активите на управлявания от него Доброволен пенсионен фонд само в разрешените в Кодекса за социално осигуряване инструменти, както следва:

1. дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от:

а) държава членка, задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка;

б) Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка;

в) трета държава, определена с наредба на комисията, задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка, които са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка или на официален пазар на фондова борса, или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен;

г) трета държава извън посочените в буква "в", задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка, които са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка;

д) международни финансови организации, като в този случай ценните книжа трябва да имат инвестиционен кредитен рейтинг определени в Кодекса за социално осигуряване и Наредба № 29 от 12.07.2006 г. за минималното ниво на кредитните рейтинги на банките и за определяне на държавите, международните финансови организации, пазарите и индексите на тези пазари съгласно чл. 176, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване

2. облигации, издадени от:

а) орган на местната власт на държава членка;

б) орган на местната власт на трета държава, определена с наредба на комисията, като в този случай облигациите трябва да имат инвестиционен кредитен рейтинг и да са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка или на официален пазар на фондова борса, или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен;

в) орган на местната власт на трета държава, извън посочените в буква "б", като в този случай облигациите трябва да имат инвестиционен кредитен рейтинг и да са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка;

---

² Стойността на VOLIDEX се публикува ежедневно на страницата на КФН.

3. корпоративни облигации, издадени или гарантирани от банки с над 50 на сто държавно участие, получили разрешение за извършване на банкова дейност съгласно законодателството на държава членка, с цел финансиране на дългосрочни и средносрочни инфраструктурни проекти, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в държава членка в срок не по-дълъг от 6 месеца от издаването им;

4. корпоративни облигации, приети за търговия на:

а) регулиран пазар в държава членка;

б) официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, като облигациите трябва да имат инвестиционен кредитен рейтинг;

5. влогове в банки с минимален кредитен рейтинг, които имат право да извършват дейност на територията на държава членка;

6. акции, различни от акции на предприятие за колективно инвестиране, както и в права или варианти по тях:

а) търгувани на регулиран пазар в държава членка;

б) търгувани на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, като акциите трябва да са включени в индекси на тези пазари;

в) привилегирани акции на емитент, чиито акции са включени в индексите по буква "б";

7. акции, предлагани при условията на първично публично предлагане по законодателството на държава членка, за което е одобрен и публикуван проспект, предвиждащ задължение да се иска приемане на акциите и те да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в държава членка в срок не по-дълъг от 12 месеца от издаването им;

8. облигации, предлагани при условията на първично публично предлагане по законодателството на държава членка, за което е одобрен и публикуван проспект, предвиждащ задължение да се иска приемане на облигациите и те да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в държава членка в срок не по-дълъг от 12 месеца от издаването им;

9. обезпечени корпоративни облигации, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и те да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в срок, не по-дълъг от 6 месеца от издаването им, и за които е предвидено да бъдат съответно прилагани изискванията на Закона за публичното предлагане на ценни книжа относно довереника на облигационерите и обезпечаване на публична емисия облигации;

10. (Нова с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) покрити облигации по чл. 2 от Закона за покритите облигации извън включените по т. 4;

11. (Предишна т.10 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) акции на:

а) (Изм. 24.06.2021г.) дружество със специална инвестиционна цел, лицензирано по реда на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и дружествата за

секюритизация, както и в права по § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Закона за публичното предлагане на ценни книжа, издадени при увеличаване на капитала на дружеството;

б) предприятие за колективно инвестиране, чийто изключителен предмет на дейност е инвестиране в недвижими имоти, получило разрешение за извършване на дейност съгласно законодателството на държава членка, върху което се осъществява надзор, и които са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка;

12. (Предишна т. 11 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) акции и/или дялове на колективна инвестиционна схема със седалище в държава членка или в трета държава, определена с наредба на комисията;

13. (Предишна т. 12 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) акции и/или дялове на алтернативни инвестиционни фондове, управлявани от лице, получило разрешение съгласно изискванията на Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ, L 174/1 от 1 юли 2011 г.);

14. (Предишна т. 13 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) инвестиционни имоти в държава членка.

(2). При инвестиране на активите на Фонда, Дружеството спазва следните количествени ограничения, предвидени в Кодекса за социално осигуряване:

1. Не повече от 5 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти, издадени от един емитент. В това ограничение:

- не се включват дълговите ценни книжа по чл. 14, ал. 1, т. 1, букви "а" и "б";
- не се включват дълговите ценни книжа по чл. 14, ал. 1, т. 1, буква "в" с инвестиционен кредитен рейтинг;
- (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) когато емитентът е банка:
  - а) се включват и влоговете на фонда в тази банка, стойността на обратните репо сделки с нея по чл. 179а, ал. 1 от КСО и стойността на нетната експозиция по форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап към същата банка;
  - б) не се включват покритите облигации по чл. 2 от Закона за покритите облигации, за които ограничението се прилага отделно;

- когато емитентът е финансова институция, се включва и стойността на нетната експозиция по форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап към нея.

2. Общата стойност на инвестициите на фонда във финансови инструменти, издадени от дружества от една група и лицата, с които тези дружества се намират в тесни връзки, не може да превишава 10 на сто от активите на фонда. В това ограничение се включват и:

- влоговете на фонда в банки от групата и в банки, които се намират в тесни връзки с дружества от групата, стойността на обратните репо сделки с тези банки и стойността на нетната експозиция към тях по форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап;

- стойността на нетната експозиция по форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап с финансови институции от групата и финансови институции, които се намират в тесни връзки с дружества от групата.
3. Не повече от 5 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във влогове в една банка.
  4. Не повече от 2 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 7.
  5. Не повече от 3 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 8.
  6. Не повече от 2 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 9.
  7. (Нова с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 4 на сто от активите на фонда могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 10.
  8. (Предишна т. 7, изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 10 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 11, като не повече от 2 на сто от активите на съответния фонд могат да се инвестират в дружества със специална инвестиционна цел, секюритизиращи вземания.
  9. (Предишна т. 8 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 10 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани в дялове или в акции на колективни инвестиционни схеми, управлявани от едно и също управляващо дружество.
  10. (Предишна т. 9, изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 2 на сто от активите на фонда, могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 13.
  11. (Предишна т. 10 с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 30 на сто от активите на фонда, могат да са деноминирани във валута, различна от лев и евро, с изключение на активите, за които е налице ограничаване на валутния риск чрез сключени хеджиращи сделки съгласно чл. 179б от КСО.
  12. (Предишна т. 11, изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Не повече от 10 на сто от активите на фонда могат да бъдат инвестирани в инвестиционни имоти по чл. 14, ал. 1, т. 14, като инвестицията в един имот не може да надвишава 5 на сто от активите на фондовете.
- (3) Дружеството ще спазва описаните в Приложение № 1 към настоящата политика и неразделна част от нея, ограничения при инвестиране на активите на Фонда.
- (4) Дружеството може да сключва от името и за сметка на управляван от него фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване репо сделки и обратни репо сделки с финансови инструменти с банка или инвестиционен посредник, притежаващ собствен капитал в размер не по-малък от 1 500 000 лв., получили разрешение да извършват дейност съгласно законодателството на държава членка или които подлежат на надзор от страна на компетентен орган от друга държава - страна по Споразумението за Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, за срок не по-дълъг от 6 месеца, общо в размер до 5 на сто от активите на фонда, определени към края на работния

ден, предхождащ датата на сключване на последната репо сделка или на последната обратна репо сделка.

Забрани за инвестиране

Чл.15. (1) Дружеството не може да инвестира средствата на фонда във:

1. финансови инструменти, издадени от Дружеството, което го управлява, или от свързаните с него лица;
2. финансови инструменти, издадени от банката-попечител на фонда или лица, които се намират в тесни връзки с него;
3. влогове в банка, която е свързано лице с Дружеството;
4. (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) акции и/или дялове на колективна инвестиционна схема по чл. 14, ал. 1, т. 12 и на алтернативен инвестиционен фонд по чл. 14, ал. 1, т. 13, управлявани от свързано с Дружеството лице;
5. финансови инструменти, които не са напълно изплатени.

(2) Активи на Фонда не могат да се придобиват от:

1. Дружеството;
2. свързани с Дружеството лица;
3. друг управляван от Дружеството Фонд;
4. банката-попечител на фонда или от лица, които се намират в тесни връзки с нея;
5. лице по чл. 123в, ал. 4 от КСО или от лица, които се намират в тесни връзки с него;
6. колективна инвестиционна схема или друго предприятие за колективно инвестиране, управлявани от свързано с Дружеството лице.

(3) Фондът не може да придобива активи от лицата по ал. 2.

(4) Забраната за придобиване по ал. 2 и 3 не се прилага в случаите на сключване на сделка на регулиран пазар в държава членка или на официален пазар на фондова борса, или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен.

(5) Дружеството не може да извършва къси продажби и маржин покупки на финансови инструменти за сметка Фонда.

(6) (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Дружеството не може да придобива или да прехвърля на регулиран пазар от името и за сметка на Фонда финансови инструменти по чл. 14, ал. 1, т. 6 и 11 чрез сделки, които съгласно правилата за търговия на съответния регулиран пазар подлежат единствено на регистриране на този пазар. Забраната не се прилага за сделки с акции - предмет на търгово предложение.

(7) Не се допуска ползването на инвестиционни имоти - собственост на Фонда, за нуждите на управляващата го Дружеството и на свързаните с него лица.

Инвестиции в един емитент

Чл.16. (1) Пенсионноосигурителното дружество и управляваните от него фондове не могат поотделно да притежават повече от 7 на сто от акциите с право на глас на един емитент.

(2) Фондовете, управлявани от Дружеството, не могат заедно да притежават 20 и над 20 на сто от акциите с право на глас на един емитент.

(3) Дружеството и управляван от него фонд не могат да придобиват акции, издадени от един емитент, и акции/дялове, издадени от едно предприятие за колективно инвестиране.

(4) Фондът не може да притежава повече от 7 на сто от акциите без право на глас на един емитент.

(5) Фондовете, управлявани от Дружеството, не могат заедно да притежават 20 и над 20 на сто от акциите без право на глас на един емитент.

(6) Фондът не може да притежава повече от 20 на сто от една емисия облигации.

(7) (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Дружеството и управляваните от него фондове не могат поотделно да придобиват повече от 15 на сто от акциите/дяловете на една колективна инвестиционна схема по чл. 14, ал. 1, т. 12. В този случай ограниченията по ал. 1, 2, 4 и 5 не се прилагат.

(8) (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Дружеството и управляваните от него фондове не могат поотделно да придобиват повече от 7 на сто от акциите/дяловете на едно предприятие за колективно инвестиране по чл. 14, ал. 1, т. 11 и 13. В този случай ограниченията по ал. 1, 2, 4 и 5 не се прилагат.

(9) Дружеството не може да получава, както и да предоставя, заеми от името и за сметка на Фонда или да бъде гарант на трети лица с активите на Фонда.

Секторна диверсификация

Чл.17. (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Отчитайки цикличността на икономиката и общите и систематични рискове, Дружеството се стреми да инвестира активите на Фонда в сектори на икономиката с висок потенциал за растеж и ниска волатилност. Основните сектори на икономиката са разделени, както следва:

1. Енергетика;
2. Селско стопанство;
3. Добивна промишленост;
4. Преработваща промишленост;
5. Здравеопазване;
6. Финанси;
7. Информационни технологии и телекомуникационни услуги;
8. Строителство и недвижими имоти;
9. Комунални услуги;

10. Търговия;
11. Туризъм;
12. Транспорт и пощенски услуги;
13. Държавно управление;
14. Други.

Специфични инвестиционни стратегии или стилове

Чл.18. Дружеството възприема активно-пасивна стратегия на управление на инвестиционния портфейл на Фонда.

Основни методи при инвестиране

1. Управление на портфейли с фокус върху ценни книжа на бързо развиващи се компании (**Bottom-up investing**). Основната характеристика на стила и движещ мотив са очакванията на инвеститорите за експоненциален ръст на оперативните показатели на отделните компании, представящи се в определена индустрия.
2. Управление на портфейли с фокус върху инвестиции в ценни книжа на утвърдени компании в сектори и индустрии с добри пазарни позиции (**Dividend investing**). Този подход се определя като по-консервативен, залагащ на инвестиции в ценни книжа, емитирани от големи и финансово стабилни компании. Инвеститорите следващи този метод разчитат на дивидентна доходност, като капиталовите печалби са от второстепенно значение в краткосрочен план.
3. Управление на инвестиционния портфейл с фокус Фундаментален и Технически анализ. Фундаменталният анализ включва оценяването на всички фактори, които влияят на финансовото състояние на дружеството или на дадения икономически сектор. Техническият анализ е метод за оценка на финансови инструменти, посредством изследване на историческото изменение на цената и обемите на търговия.
4. Управление на портфейли посредством анализиране на фактори влияещи на икономиката като цяло (**TOP-DOWN investing**). Акцент при тази инвестиционна стратегия е анализ на макроикономическите фактори, оказващи влияние върху икономическите агенти.

Географска диверсификация

Чл.19. (1) Дружеството извършва географско разпределение на активите на Фонда на регулирани пазари в държави, определени в Кодекса за социално осигуряване и Наредба № 29 от 12.07.2006 г. за минималното ниво на кредитните рейтинги на банките и за определяне на държавите, международните финансови организации, пазарите и индексите на тези пазари съгласно чл. 176, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване

(2) Разпределението на инвестициите, по географски региони и пазари, е част от политиката за диверсификация на портфейла на ДПФ „ДаллБогг: Живот и Здраве”,

целяща постигане на оптимално съотношение между доходност и риск.

(3) Разпределението на активите се извършва въз основа на прилагане на оценка на влиянието на основните макроикономически, политически и пазарни фактори върху дохода от инвестициите в различните региони по света с цел глобална диверсификация на рисковете в портфейла на Фонда.

Политика по отношение на инвестициите в колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове

Чл.20. Дружеството инвестира част от активите на Фонда в акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове с цел постигане на по-добра диверсификация, по-добър достъп до определени сектори и индустрии и по-висока степен на ликвидност на инвестиционния портфейл в цялост.

Политика по отношение на инвестициите в инвестиционни имоти

Чл.21. Основната цел при инвестирането в инвестиционни имоти е постигането на по-висока степен на диверсификация и увеличаване на инвестиционните резултати на фонда.

(Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Максимален размер на ликвидните парични средства на фонда, определен като процент от активите

Чл.22. Дружеството поддържа не повече от 40 % от активите на Фонда в парични наличности по разплащателни сметки и овърнайт депозити.

IV. ИНВЕСТИЦИОННИ РИСКОВЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Идентификация на инвестиционните рискове

Чл.23. (1) Идентифицирането и измерването на рисковите фактори, свързани с отделните инструменти в портфейла на Фонда се осъществява от Звеното „Управление на риска”.

(2) Дружеството идентифицира следните видове риск:

- Пазарни рискове, както следва:

а) лихвен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;

б) валутен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев или евро;

в) ценови риск, свързан с инвестиции в акции или инвестиционни имоти – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в акции и инвестиционни имоти при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени;

- Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

- Ликвиден риск – рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

- Оперативен риск – рискът от възникване на преки или непреки загуби в резултат на неадекватни или неработещи вътрешни процедури, действия на служителите и системи, или възникнали събития, дължащи се на външни фактори.

- Концентрационен риск – риск, произтичащ от липса на диверсификация в портфейла от активи, или от голяма рискова експозиция към един емитент на ценни книжа или към група от свързани емитенти.

- Риск при хеджиращи сделки по извънборсово търгуване опции, форуърдни валутни договори и лихвени суапови сделки е стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сделката.

- Законов риск – включва всички рискове за портфейлите свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Дружеството, които могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейлите в регулация.

- Политически риск – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до нарушаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции, при което се влошават пазарните и инвестиционни условия и вероятността от намаляване на доходността на Фонда нараства.

(3) Служителите в Звеното „Управление на риска” осъществяват идентифицирането и измерването на основните видове риск, свързани с отделните инструменти в инвестиционния портфейл на Фонда.

Методи за измерване на риска

Чл.24. (1) Методите за измерване на отделните видове риск са както следва:

- изчисляване на стандартно отклонение на стойността на дяловете, публикувани на електронните страници на Дружеството и Комисията за Финансов Надзор, като обобщена мярка за определяне на пазарния риск на портфейла на Фонда;

- Ценовият риск при инвестициите в акции се измерва чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи:

- Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение
- Бета коефициент към индексите на съответните пазари

- метод на модифицираната дюрация за измерване на лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации;

- (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) валутният риск се измерва, чрез количествено определяне на нетната открита експозиция към всяка валута, различна от лев и Евро, като процент от активите;

- ценовият риск при инвестициите в инвестиционни имоти се анализира на базата на исторически постигнатата доходност от всеки един имот и изчислената ефективност от неговото притежание. Ефективността на инвестициите в инвестиционни имоти се определя посредством съпоставяне на постигнатата доходност към края на всяко тримесечие от всеки имот за предходния 60 месечен период с постигнатата доходност при управлението на фонда за същия период.;

- Дружеството разглежда три основни вида кредитен риск:

1. Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови търгувани опции, валутни форуърди и лихвени суапи. Стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна е равна на стойността на нереализираната печалба по съответния договор. Стойността на нереализираната печалба е равна на пазарната стойност на договора, когато тя е положителна.

- Когато фондът притежава хеджиращи инструменти по няколко сделки с една насрещна страна, стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по тези сделки е равна на разликата между нереализираните печалби и загуби от всички тези сделки, ако:

- сделките са сключени въз основа на нетиращо споразумение с насрещната страна;

- нетиращото споразумение предвижда, че в случай на неизпълнение, несъстоятелност или ликвидация на насрещната страна по сделката се изчислява само едно задължение (в случай на нетна отрицателна пазарна стойност) или само едно вземане (в случай на нетна положителна пазарна стойност) към фонда, като вземанията и задълженията, които са обект на нетиращото споразумение, взаимно се погасяват;

- неплатежоспособността на насрещната страна е основание за прекратяване на договора.

2. (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Сетълмент риск – рискът за управляваните от Дружеството фондове, възникващ от вероятността те да не получат насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като са изпълнили своето задължение по дадени сделки. Дружеството измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от активите. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) или с международни клирингови институции, разполагащи с гаранционни механизми.

3. Инвестиционен кредитен риск е риск от намаляване на стойността на позицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Дружеството извършва количествен и качествен кредитен анализ на емитентите, съгласно Вътрешните правила за процедурите за наблюдение, измерване и

управление на риска на „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД, като избягва механичното доверяване на кредитни рейтинги и лицата, които ги осъществяват.

- оперативният риск се измерва чрез качествени измерения, базирани на анализ на служителите, процесите и технологичната обезпеченост на дружеството;
- ликвидният риск се измерва на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно пет-дневна прогноза за паричните потоци, свързани с дейност;
- концентрационният риск се съблюдава посредством стриктното спазване на залегналите инвестиционни ограничения в КСО, правилниците за дейността на управляваните фондове и други вътрешни нормативни актове
- стойността на пазарния риск на фючърните договори, форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап се определя по метода на пазарната оценка и е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд по съответния договор, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно Вътрешните правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска на „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД.
- стойността на пазарния риск на опцията е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд към базовия актив на опцията, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно Вътрешните правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска на „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД.
- законовият риск се оценява чрез отчитане на вероятността за изменение в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези промени;
- политическият риск се оценява на базата на текущия кредитен рейтинг на Република България, както и вероятността за неговото изменение.

(2) Звеното „Управление на риска“ измерва риска на портфейла на Фонда чрез използване на исторически VaR метод (стойност под риск), при еднодневен времеви период и 99% едностранен доверителен интервал.

(3) Стойността под риск се изчислява на месечна база, използвайки ежедневното изменение в стойността на един дял за предходния 24, 36 и 60 месечен период.

(4) Звеното „Управление на риска“ сравнява загубите от пазарната стойност на портфейла на Фонда с предварително изчислената стойност под риск за всеки един от периодите по ал.3 за наличие на „пробив“.

Рисков профил на портфейла и толерантност към риска

Чл. 25. Дружеството инвестира средствата на ДПФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“ в съответствие с възприетата инвестиционна политика и правилник за организацията на дейността, изграждайки умерено висок- рисков профил на портфейла от активи.

Правила и процедури за наблюдение, оценка и контрол на инвестиционния риск, включващи описание на техники и стратегии за управление на риска

Чл. 26 Дейността по идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с активите на Фонда е подробно регламентирана в Правилата за управление на рисковете, свързани с дейността на ПОД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД и управляваните от него фондове.

Хеджиращи сделки

Чл.27. (1) Дружеството може да сключва сделки по чл. 179б, ал. 1 от КСОи регламентирани в Наредба № 34 от 04.10.2006 за условията за сключване на сделки за намаляване на инвестиционния риск, свързан с активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания и за изискванията и ограниченията към тези сделки (хеджиращи сделки) от името и за сметка на Доброволен пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“, само с цел намаляване на инвестиционните рискове, свързани с активите на Фонда.

(2) Хеджиращи сделки са:

1. сделки с фючърси, търгувани на пазари в държави членки или на официални пазари на фондови борси, или на други организирани пазари в трети държави, функциониращи редовно, признати и публично достъпни, които са посочени в наредба на комисията;

2. сделки с опции:

а) търгувани на пазари в държави членки или на официални пазари на фондови борси, или на други организирани пазари в трети държави, функциониращи редовно, признати и публично достъпни, които са посочени в наредба на комисията;

б) извънборсово търгувани, насрещна страна по които е банка, която подлежи на надзор от страна на компетентен орган от държава членка или от друга държава, посочена в наредба на комисията;

3. форуърдните валутни договори;

4. лихвените суапови сделки.

(3) Дружеството може да сключи хеджираща сделка от името и за сметка на управляван от него фонд за допълнително пенсионно осигуряване, при условие че в договорения по сделката срок:

1. държи в портфейла на фонда хеджирания актив-когато уреждането на задълженията по сделката предвижда физическата му доставка;

2. поддържа парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа в инвестиционния портфейл на фонда на ниво, осигуряващо текущото уреждане на задълженията по сделката, както и необходимите ликвидни средства на падежа на сделката-когато уреждането на задълженията се извършва в парични средства.

V. УСЛОВИЯ, ПЕРИОДИЧНОСТ И СРОКОВЕ ЗА ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА

Оценка на ефективността на инвестиционната политика

Чл. 28. (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Оценка на ефективността на инвестиционната политика се извършва ежегодно от Комитета по управление на инвестициите:

- чрез съпоставяне на постигнатите резултати спрямо избрания еталон за оценка (Бенчмарк) по чл.13 за 36, 60 и 120 месечен период;
- чрез съпоставяне на постигнатите резултати спрямо среднопретеглената доходност на доброволните пенсионни фондове в страната на годишна база;
- чрез съпоставяне на постигнатите резултати спрямо Индекса на потребителските цени за Република България, обявен от Националния статистически институт за 36, 60 и 120 месечен период.

Процедури и критерии за преразглеждане на инвестиционната политика

Чл.29 (Изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) Комитета по управление на инвестициите преразглежда инвестиционната политика на Фонда всяка година, или незабавно след настъпването на всяка съществена промяна на в пазарните условия и при необходимост изготвя предложение за промяна до Съвета на директорите.

Процедури за въвеждане на промени в инвестиционната политика

Чл.30 (Доп. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.) След изготвяне на оценка на ефективността на инвестиционната политика съгласно чл. 28, при необходимост от промени, Директорът на Дирекция „Инвестиции”, изготвя мотивирано предложение до Комитета по управление на инвестициите на Дружеството за приемане на промени в инвестиционната политика на Фонда.

VI. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящата инвестиционна политика е приета на основание чл.175а от Кодекса за социално осигуряване и НАРЕДБА 56 от 4.01.2018 г. за минималното съдържание на инвестиционните политики на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване на Комисията за финансов надзор

§ 2. Настоящата инвестиционна политика е приета от Съвета на директорите на „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД с решение по Протокол № 2/26.02.2021 г. и е актуализирана с Протокол № 7/30.07.2021 г., Протокол № 8/20.09.2021 г. и Протокол № 11/19.10.2021 г., изм. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.

Приложение №1 (Изм. и Доп. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.)

Допустими инвестиционни инструменти

Инструмент	Ограничения	Бележки
1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от		
1.1. Държава членка, задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка	Без ограничения	До 20% от размера на една емисия облигации
1.2. Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка	Без ограничения	До 20% от размера на една емисия облигации
1.3. трета държава, определена с наредба на комисията, задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка, които са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка или на официален пазар на фондова борса, или на друг организиран пазар в трета държава, функциониращ редовно, признат и публично достъпен	Без ограничения	а) Без ограничения за ценни книжа с инвестиционен кредитен рейтинг от един емитент б) До 5% в ценни книжа без инвестиционен кредитен рейтинг издадени от един емитент в) До 20% от размера на една емисия облигации
1.4. трета държава извън посочените в т. 1.3., задълженията по които съставляват държавен дълг, или от нейната централна банка, които са приети за търговия на регулиран пазар в държава членка	Без ограничения	а) До 5% в ценни книжа от един емитент б) До 20% от размера на една емисия облигации
1.5. международни финансови организации, като в този случай ценните книжа трябва да имат инвестиционен кредитен рейтинг	Без ограничения	а) До 5% в ценни книжа от един емитент б) До 20% от размера на една емисия облигации
2. Ценни книжа, търгувани на регулирани пазари	Без ограничения	
2.1. Корпоративни облигации	Без ограничения	а) До 5% в ценни книжа (облигации и акции), издадени от един емитент б) До 20% от размера на една емисия облигации
2.2. Акции, привилегирани акции, права и варианти	Без ограничения	а) до 5% в ценни книжа (облигации и акции), издадени от един емитент б) не може да придобива над 7% от акциите на един емитент
3. Общински облигации	Без ограничения	а) до 5% в ценни книжа, издадени от един емитент б) не повече от 5% от

		активите могат да са в облигации, които не се търгуват на регулиран пазар в) до 20% от размера на една емисия облигации
4. Банкови депозити	Без ограничения	а) в банки с минимален кредитен рейтинг; б) до 5% в една банка
5. Инфраструктурни облигации	Без ограничения	а) До 5% в ценни книжа от един емитент б) До 20% от размера на една емисия облигации
6. Инвестиционни имоти	До 10%	
7. Акции и права на АДСИЦ	До 10%	а) до 5% в ценни книжа (облигации и акции), издадени от един емитент б) не може да придобива над 7% от акциите на един емитент в) до 1% в дружества със специална инвестиционна цел, секюритизиращи вземания
8. Обезпечени корпоративни облигации, с ангажимент за листване до 6 месеца	До 2%	До 20% от размера на една емисия облигации
9. Колективни инвестиционни схеми	Без ограничения	а) До 10% във КИС, управлявани от едно и също управляващо дружество б) До 15% от акциите/дяловете на една КИС
10. Акции и/или дялове на алтернативни инвестиционни фондове	До 2%	а) Управлявани от лице, получило разрешение съгласно изискванията на Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ, L 174/1 от 1 юли 2011 г.) б) До

		7% от акциите/дяловете на една алтернативна инвестиционна схема
11. Акции от IPO	До 2%	а) С ангажимент за листване до 12 месеца б) не може да придобива над 7% от акциите на един емитент
12. Облигации от IPO	До 3%	а) С ангажимент за листване до 12 месеца б) До 20% от размера на една емисия облигации
13. Активи деноминирани във валута, различна от лев и евро	До 30%	С изключение на активите, за които е налице ограничаване на валутния риск чрез сключени хеджиращи сделки
14. Покрити облигации	До 4 %	Извън посочените в т. 2.1

Приложение №2 (Доп. с решение на СД по Протокол от 26.07.2023 г.)

Целево стратегическо разпределение на активите и минималните и максимални граници на отклонения

Инструмент/и	Minimum	Maximum
Парични наличности и еквиваленти	1.00%	40.00%
По т. 1.1, т. 1.2 и т. 1.3 от Приложение 1	10.00%	80.00%
По т. 1.4. от Приложение 1	0.00%	10.00%
По т. т. 1.5 от Приложение 1	0.00%	10.00%
По т. 2.1 от Приложение 1	0.00%	40.00%
По т. 2.2 от Приложение 1	5.00%	40.00%
По т. 3 от Приложение 1	0.00%	20.00%
По т. 4 от Приложение 1	0.00%	30.00%
По т. 5 от Приложение 1	0.00%	15.00%
По т. 6 от Приложение 1	0.00%	10.00%
По т. 7 от Приложение 1	0.00%	10.00%
По т. 8 от Приложение 1	0.00%	2.00%
По т. 9 от Приложение 1	3.00%	45.00%
По т. 10 от Приложение 1	0.00%	2.00%
По т. 11 от Приложение 1	0.00%	2.00%
По т. 12 от Приложение 1	0.00%	3.00%
По т. 13 от Приложение 1	0.00%	30.00%
По т. 14 от Приложение 1	0.00%	4.00%